

UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABI O'QITUVCHILARI UCHUN

QO'LLANMA

Sinf: 2-sinf

Dars mavzusi: *"Men va mening sinfdosh do'stlarim"*

Dars davomiyligi: 45 daqiqa

Dars maqsadi:

1. Hamjihatlik, hurmat va mas'uliyat tushunchalarini shakllantirish.
 2. O'quvchilarga bir-biriga yordam berish, hamjihatlik va do'stlikni qadrlashning ahamiyatini tushuntirish.
 3. O'quvchilarda sinfdagi va atrofdagilar bilan hamjihatlikda bo'lish, bir-birini hurmat qilish va mas'uliyatli bo'lish ko'nikmalarini rivojlantirish.
 4. Hayotiy vaziyatlar (keys) orqali axloqiy qadriyatlarni va munosabatlarni mustahkamlash.
-

Kutilayotgan natijalar:

- O'quvchilar hamjihatlik, hurmat, mas'uliyat kabi muhim axloqiy qadriyatlar haqida tushunchaga ega bo'ladilar.
 - Sinfdagi o'quvchilar bir-birlariga yordam berishga va o'zaro hurmat qilishga intiladilar.
 - O'quvchilar vaziyatlarga e'tiborli bo'lib, muammolarni hal qilish uchun muqobil yo'llarni topa oladilar.
-

Metodlar:

- Rolli o'yinlar (harakatlar orqali)
 - Blitz so'rov (qisqa savol-javoblar)
 - Suhbat (mavzuga asoslangan muhokama)
 - Hikoya (asosiy tushunchalarni ochib berish)
-

Foydalaniladigan materiallar:

- **Rasmlar:** "Hamjihatlik", "Hurmat", "Mas'uliyat" tushunchalarini aks ettiruvchi rasm va illyustratsiyalar.
- **Kartochkalar:** Har bir vaziyat uchun kerakli harakatlarni belgilash uchun topshiriqli kartochkalar.

Dars qismlari:

1. Darsga kirish (5 daqiqa)

O'qituvchi:

“Bugungi darsda biz bir-birimizga yordam berish, hamjihatlik, hurmat va mas’uliyat haqida gaplashamiz. Sinfdoxlaringiz siz uchun qanday insonlar? Ular bilan do‘stligingizni qanday mustahkamlashingiz mumkin? Shu haqida fikr almashamiz.”

2. Mavzularni tushuntirish (10 daqiqa)

Hamjihatlik:

- *Taqdimoti:* “Hamjihatlik — bu birga ishlash, bir-birini qo‘llab-quvvatlash va birgalikda muvaffaqiyatlarga erishishdir.”
- *Misol:* “Do‘stlarimiz bilan birga o‘ynash, o‘zaro yordam berish, kerakli vaqtda suhbatlashish va yaxshi kelishib ishlash hamjihatlikni anglatadi.”

Hurmat:

- *Taqdimoti:* “Hurmat — bu boshqalarning fikrlarini, istaklarini va huquqlarini tan olish va qadrlashdir.”
- *Misol:* “Agar do‘stimizning fikri bizdan farq qilsa ham, uni tinglash va hisobga olish muhimdir.”

Mas’uliyat:

- *Taqdimoti:* “Mas’uliyat — bu o‘zimiz va boshqalar uchun qilinishi lozim bo‘lgan ishlarni halol va vijdonan bajarishdir.”
 - *Misol:* “Mas’uliyatli bo‘lish – bu darsda ishtirok etish, topshiriqlarni vaqtida bajarish va jamoaviy ishlarda faol bo‘lishdir.”
-

3. Hayotiy vaziyatlar (keys) (15 daqiqa)

Keys 1:

- *Holat:* “Siz va do‘stingiz Lola dars qilmoqdasiz. Lola vazifada tushunmagan savollarini sizdan so‘ramoqchi, lekin siz bandsiz.”
 - Savollar:
 - Lola sizdan qanday yordam kutmoqda?
 - Siz unga qanday yordam bera olasiz?

Keys 2:

- *Holat:* “Timur va Davron maktabda birgalikda o‘yin o‘ynamoqda. Timur Davronning o‘yin qoidalarini buzgani haqida ko‘radi. Timur qanday qilib hurmatni saqlab, adolatli qaror qabul qilishi mumkin?”
 - Savollar:
 - Timur qanday munosabatda bo‘lishi kerak?
 - Davronning xatosi qanday ahamiyatga ega?

Mashg‘ulot:

- O‘quvchilarni ikki guruhga bo‘lib, yuqoridagi keyslarni har bir guruhga berish.
 - Guruhlar ushbu vaziyatni muhokama qilib, o‘z xulosalarini sinfga taqdim etadilar.
-

4. Rolli o‘yinlar (10 daqiqa)

Vaziyat:

- *Rolly o‘yin:* “Nodira o‘zi sinf tokchasidagi gullarga suv quyayotgandi. Shu payt Lolo sinfga kirib keladi va Nodiraning bandligini ko‘rib, unga yordam berish kerakligini tushunadi.”
 - O‘quvchilar ushbu holatda hamjihatlik va mas‘uliyatni qanday ko‘rsatish mumkinligini rol o‘ynash orqali ifodalaydilar.
-

5. Blits so‘rov (5 daqiqa)

O‘qituvchi quyidagi savollar orqali o‘quvchilarning bilimini mustahkamlashga harakat qiladi:

1. Hurmat va hamjihatlik o‘rtasida qanday aloqa bor?
 2. Mas‘uliyatli bo‘lishning ahamiyati nimada?
 3. Do‘stingizga yordam berishning qanday ijobiy tomonlari bor?
-

6. Xulosa va tahlil (5 daqiqa)

O‘qituvchi yakuniy so‘z:

“Har birimizning bir-birimizga yordam berishimiz, hamjihatlik, hurmat va mas‘uliyatli bo‘lishimiz jamiyatimizni rivojlantiradi. Insonlarga mehr bilan yordam berish, ularning fikrlariga hurmat bilan yondashish — bu bizning axloqiy yuksakligimizni bildiradi.”

Savollar:

1. Agar kimdir sizga yordam bersa, siz nimalarni his qilasiz?
2. Adolatsizlik hamjihatlikka qanday ta’sir qiladi?

Darsning natijasi:

- O‘quvchilar axloqiy qadriyatlar — hamjihatlik, hurmat va mas’uliyat tushunchalarini o‘zlashtiradilar.
- Atrofdagi insonlarga mehr va yordam berish orqali ijobiy munosabatlarni shakllantiradilar.